

Finansiella sektorns privat offentliga samverkan (FSPOS)

Genomfört arbete 2008-2013

Innehållsförteckning

INLEDNING	3
GENOMFÖRT ARBETE 2008-2012.....	4
AG ÖVNING	4
<i>FSPOS Övningsstrategi för åren 2008-2012.....</i>	4
<i>Under 2010 så beslutade FSPOS styrelse att FSPOS inte skulle göra några egna övningar under denna period utan istället satsa sina resurser på att delta i SAMÖ KKÖ 2011. Parallellt pågick ett arbete med att ta fram en övningsstrategi för att egna övningar skulle kunna genomföras med start 2013 och där även erfarenheter från SAMÖ/KKÖ skulle omhändertas. Av denna anledning bedrev FSPOS under åren 2008-2012 inte någon övningsverksamhet i egen regi.</i>	4
<i>Deltagande i SAMÖ KKÖ 2011.....</i>	4
<i>Deltagande i TELÖ11.....</i>	5
<i>FSPOS Övningsstrategi för åren 2012-2015.....</i>	5
AG INFORMATION.....	5
<i>Bankernas och myndigheternas kommunikation under finanskrisen</i>	5
<i>Rekommendationer för kommunikation i den finansiella sektorn.....</i>	6
AG BETALNINGSFÖRMEDLNING.....	6
<i>Svenska Betalningsflöden – Så funkar det</i>	6
<i>Utländska Betalningsflöden – Så funkar det.....</i>	6
<i>Kontinuitet i likviditetsförvaltningen i SEK.....</i>	6
AG KRITISK INFRASTRUKTUR.....	7
<i>Riskbild Stockholm.....</i>	7
<i>Vägledning för robust elektronisk kommunikation inom finansiell sektor</i>	7
AG GRUNDLÄGGANDE SÄKERHETSNIVÅER.....	8
<i>Förstudie - Utveckling av grundläggande säkerhetsnivåer i den finansiella sektorn</i>	8
<i>Studie av GSN för finansiella tjänster.....</i>	8
FSPOS STRATEGISKA PLAN FÖR ÅREN 2012-2017.....	9
GENOMFÖRT ARBETE 2013.....	10
AG ÖVN	10
AG INF.....	11
AG KON	11
FG RISKANALYS OCH INFORMATIONSDDELNING.....	11
FG KONTINUITETSHANTERING	12
FG FINANSIELLA TJÄNSTER	12
AVSLUTANDE REFLEKTIONER.....	13
BILAGA 1 – DELTAGANDE ORGANISATIONER I FSPOS STYRELSE OCH ARBETSGRUPPER.....	14

Inledning

Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS) har sedan starten 2005, genom samverkan mellan privata och offentliga organisationer i finanssektorn arbetat för att förbättra förmågan att förebygga, förbereda och snabbt återhämta sig från operativa kriser. De ursprungliga initiativtagarna var de organisationer som innan bildandet hade deltagit i Finansinspektionens övningsverksamhet och myndigheterna inom den finansiella sektorn. Vid projektets start ingick att utreda om FSPOS skulle fortsätta att drivas i en permanent form och i juni 2009 träffades ledande representanter hos Finansinspektionen och överenskom att gå vidare i en mer organiserad form.

Mötet beslutade att FSPOS skulle permanentas vilket innebär att FSPOS gick från en projektorganisation till en fast organisation med tre nivåer:

- Normativ ("fullmäktige") där de ingående organisationerna representeras på GD/VD nivå eller motsvarande. De möts vart tredje år i syfte att dels få information om genomfört arbete, dels vid behov fatta långsiktiga beslut om FSPOS fortsatta inriktning.
- Strategisk ("styrelsen") där de ingående organisationerna representeras av personer, som arbetar med kontinuitetsfrågor på strategisk nivå och som har fullt beslutsmandat från den egna organisationen. Styrelsen träffas minst 1 gång per kvartal och fattar de löpande inriktnings- och resursbesluten för FSPOS arbete.
- Operativ - som från 2009 bedrivs i fem arbetsgrupper och sedan 2013 i tre arbetsgrupper och tre fokusgrupper, en verksamhet som bygger på frivilligt arbete bland deltagarna.

Denna summering över genomfört arbete i Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkan (FSPOS) syftar till att göra ett "bokslut" över det omfattande arbete som hittills har genomförts inom ramen för FSPOS olika arbetsgrupper.

I dokumentet redovisas en sammanfattning av de projekt som genomförts under perioden 2008-2013. Även resultatet av den strategiska plan som togs fram under 2011 för tidsperioden 2012-2017 redovisas. Resultatet av arbetet med den strategiska planen var bland annat formuleringen av en ny vision och verksamhetsidé. Vidare identifierades fem övergripande fokusområden som i sin tur ledde fram till en ny organisationsstruktur och indelning i nya arbets- och fokusgrupper. Dokumentet tar hänsyn till den nya organisationsstrukturen genom att inledningsvis beskriva genomfört arbete per arbetsgrupp fram till omstruktureringen. Därefter beskrivs utfört arbete under 2013, då den nya strukturen infördes.

Genomfört arbete 2008-2012

Under perioden 2008-2012 bestod FSPOS av fem arbetsgrupper (AG), se nedanstående diagram. Respektive arbetsgrupps arbete under åren 2008-2012 sammanfattas i efterföljande textavsnitt.

AG Övning

Uppdraget för AG-ÖVN är att organisera egna övningar för den finansiella sektorn, följa andra övningar samt delta i av andra ordnade övningar.

FSPOS Övningsstrategi för åren 2008-2012

Under 2008 utvecklade FSPOS en övningsstrategi med syfte att inrikta och stödja den finansiella sektorns övningsverksamhet för åren 2008-2012. Strategin var uppbyggd kring en kombination av utbildningsinsatser, mindre skrivbordsövningar samt större simuleringsövningar, med målet att utveckla den finansiella sektorns förmåga att upprätthålla de funktioner som stödjer de samhällsviktiga tjänsterna som sektorn utför. Målgruppen för planerade aktiviteter delades in i en primär, sekundär och tertiär målgrupp där tanken var att de olika målgrupperna också skulle bjudas in till olika aktiviteter inom ramen för strategin.

Under 2010 så beslutade FSPOS styrelse att FSPOS inte skulle göra några egna övningar under denna period utan istället satsa sina resurser på att delta i SAMÖ KKÖ 2011. Parallellt pågick ett arbete med att ta fram en övningsstrategi för att egna övningar skulle kunna genomföras med start 2013 och där även erfarenheter från SAMÖ/KKÖ skulle omhändertas. Av denna anledning bedrev FSPOS under åren 2008-2012 inte någon övningsverksamhet i egen regi.

Deltagande i SAMÖ KKÖ 2011

Under 2011 deltog FSPOS i SAMÖ-KKÖ. Övningen hade som övergripande mål att deltagande organisationer skulle ha förmåga att, enskilt och i samverkan, hantera konsekvenserna av en kärnteknisk olycka ur såväl ett strategiskt som operativt perspektiv i syfte att upprätthålla och återställa samhällsviktiga funktioner. Det övergripande målet med FSPOS deltagande i övningen var att stärka robustheten inom den finansiella sektorn i Sverige.

Övningen var indelad i en antal olika skeden och pågick i sin helhet under 10 veckors tid. Scenariot inleddes med en kärnteknisk olycka vid ett svenskt kärnkraftverk. Följderna av olyckan blev omfattande, stora delar av samhället påverkades och – i och med det – många viktiga samhällsfunktioner både inom offentlig och privat verksamhet. Samtidigt fanns en situation med elenergibrist som ytterligare påverkade samhället. Allmänhetens oro var stor och kraven på hanteringen av det inträffade höga. På sikt fick händelsen också konsekvenser på andra organisationer och delar av samhället än de som berördes i den akuta hanteringen.

Som övergripande slutsats kunde det konstateras att den finansiella sektorn är robust och har förmågan att hantera de tekniska konsekvenserna av det givna scenariot. En fråga som aktualiserades särskilt under övningen är vilken servicegrad den finansiella sektorn skall förväntas kunna uppehålla även under en pågående kris, av sådana dimensioner, som den då övade.

Det finns inom sektorn ett mycket stort beroende av fungerande elektroniska kommunikationer. En fråga som lyftes var därför möjligheten att få en förvarning vid manuell fränkoppling samt att få prioritering av el till data- och telekommunikation. Det saknas idag även reglering av bränsletilldelning. Kopplat till försäkringsidan konstaterades att det behövs ett klagörande av atomansvarslagen och dess tillämpning.

Deltagande i TELÖ11

Under 2011 medverkade FSPOS i TELÖ11, en övning för sektorn för elektronisk kommunikation arrangerad av PTS. FSPOS var representerade i övningens motspel.

Under två dagar genomfördes en tillämpad övning kring en extraordinär händelse orsakad av ett dammbrott som i princip delade Sverige i höjd med Hälsingland och medförde stora konsekvenser för sektorn. Samtidigt inträffade en allvarlig händelse i Stockholmsområdet kombinerat med att Internet drabbades av en störning som motsvarade ca 80 % av Internets totala kapacitet.

Som en följd av FSPOS deltagande i övningen blev Riksbanken inbjuden att delta på PTS marknadsdagar för att berätta om finanssektorn och dess beroende till en fungerande elektronisk kommunikation. Även övningen gav möjlighet till samverkan och till att diskutera dessa frågor.

FSPOS Övningsstrategi för åren 2012-2015

Under senhösten 2011 påbörjade FSPOS arbetet med att ta fram en ny övningsstrategi för den finansiella sektorn avseendes år 2012-2015. Framtagandet av övningsstrategin föregicks av informationsinhämtning och analys av tidigare genomfört arbete inom FSPOS. Initialt genomfördes en analys av utförda övningsaktiviteter inom FSPOS, samt de lärdomar som dragits av dessa. För att inhämta aktuellt övningsbehov och inrikta övningsstrategin genomfördes därefter intervjuer med aktörer inom den finansiella sektorn.

Övningsstrategin syftar till att inrikta och stödja den finansiella sektorns övningsverksamhet för åren 2012-2015. Inom ramen för övningsstrategin specificeras vilka aktörer som ska övas, vad som ska övas, på vilket sätt aktörerna ska övas, samt hur dessa övningar ska följas upp. Den tids- och aktivitetsplan som har tagits fram för perioden 2012-2015 innehåller en samverkansövning per år under perioden 2013-2015. Inför respektive övning genomförs förberedande utbildningstillfällen.

AG Information

Uppdraget för AG-INF är att utveckla och stärka den finansiella sektorns och FSPOS kommunikationssamverkan och få denna att fungera effektivt före, under och efter krislägen. Arbetsgruppen har som huvudsyfte att ta fram "best practice" när det gäller såväl hur, till vem, och genom vilken kanal man bör kommunicera i en kris.

Bankernas och myndigheternas kommunikation under finanskrisen

Under 2009 och 2010 fokuserade arbetsgruppen i huvudsak på att ta fram best practice när det gäller såväl hur, till vem och genom vilken kanal, man bör kommunicera i en kris. Mycket av arbetsgruppens verksamhet ägnades därför åt att utbyta erfarenheter av kommunikationen under den finansiella krisen. Som ett led i detta arbete beslutade arbetsgruppen i januari 2010 att, med hjälp av en extern konsultfirma, genomföra en undersökning för att utvärdera

kommunikationen under perioden 2007-2009, med fokus på hur respektive organisation klarat av att upprätthålla sitt förtroende hos allmänheten under finanskrisen, hur man lyckades med kommunikationen till olika målgrupper och hur man lyckades samverka i kommunikationen mellan myndigheter och mellan myndigheter och finansiella aktörer.

Rekommendationer för kommunikation i den finansiella sektorn

Under slutet av 2010 tog FSPOS fram ett antal rekommendationer i syfte att ge aktörerna på den finansiella marknaden stöd i hur de bör agera och kommunicera för att stärka robustheten i och upprätthålla förtroendet för det finansiella systemet i Sverige.

AG Betalningsförmedling

Uppdraget för AG-BET är att bidra till att stärka robustheten inom sektorn genom att bland annat skapa en gemensam förståelse för hur transaktionsflöden mellan aktörerna i finanssektorn ser ut, bidra med att identifiera direkta och indirekta beroendeförhållanden och riskfaktorer samt förslag på förbättringsåtgärder. Detta i syfte att ytterligare stärka och harmonisera krisberedskapen.

Svenska Betalningsflöden – Så funkar det

Under 2008 initierade arbetsgruppen en utredning baserat på behovet av att skapa en fördjupad och gemensam förståelse för hur transaktionsflödena mellan aktörerna i betalningsväsendets kärna ser ut. Syftet med utredningen var att kartlägga transaktionsflöden inom finanssektorn med målet att skapa beskrivande processkartor (för vissa betalningstyper) för flöden av betalningar och betalningsinformation mellan berörda aktörer. Inom ramen för projektet identifierades även direkta och indirekta beroendeförhållanden och riskfaktorer i flödena samt förslag på förbättringsåtgärder för att ytterligare stärka och harmonisera krisberedskapen.

Sedan den första kartläggningen inleddes 2008-2009 har 17 stycken transaktionsflöden i SEK kartlagts. Flödena har regelbundet setts över och uppdaterats av representanter från arbetsgruppen.

Utländska Betalningsflöden – Så funkar det

Under hösten 2011 identifierades ytterligare behov av att skapa en gemensam förståelse även för vissa utvalda transaktionsflöden i utländsk valuta. Mot bakgrund av detta inledde AG Betalning under 2012 projektet "Transaktionsflöden i utländsk valuta". I ett första steg fokuserade kartläggningen på ett antal utvalda flöden i euro samt danska och norska kronor. Sammantaget har 12 stycken transaktionsflöden i utländsk valuta kartlagts.

Kontinuitet i likviditetsförvaltningen i SEK

Under 2010 inleddes ett projekt syftande till att undersöka hur operativ kontinuitet i likviditetsförvaltningen kan säkerställas om ordinarie kommunikationsvägar inte fungerar, samt hanteringen av behöriga handlare.

Projektet resulterade bland annat i:

- en rutinbeskrivning samt eskaleringstrappa för reservrutiner, i händelse av att de kritiska stödsystemen för kommunikation slutar att fungera
- en lista över behöriga handlare som i dagsläget förvaltas av Riksbanken men även finns tillgänglig hos respektive institut

- en trading ticket, som underlag för avslut av affärer då manuella rutiner tillämpas

Under våren 2013 förankrades och testades den framtagna rutinbeskrivningen samtidigt som berörda organisationer informerades om hur listan över behöriga handlare är tänkt att användas. I samband med informationsmötet testades även framtagen rutin genom en enklare övning. Både rutinbeskrivningen och deal ticket uppdaterades efter inkomna synpunkter från övningen 2013.

AG Kritisk Infrastruktur

AG-KI har i huvudsak arbetat för att identifiera tidskritiska och samhällsviktiga tjänster inom den finansiella sektorn samt med att kartlägga den infrastruktur som dessa tjänster förlitar sig på.

Riskbild Stockholm

Under 2010 fick arbetsgruppen i uppdrag att genomföra en nulägesanalys avseende den finansiella sektorns beroenden till infrastrukturen i Stockholm samt risker och sårbarheter kopplade till dessa beroenden.

Nulägesanalysen syftade till att svara på frågorna hur beroende den finansiella sektorn är av infrastrukturen i Stockholm och vilka risker och sårbarheter som finns kopplade till detta beroende. Analysen hade som utgångspunkt de finansiella transaktionsflöden som AG Betalning kartlagt. Målet var att beskriva hur beroendet ser ut, vilka risker inom den finansiella sektorn som kan kopplas till detta beroende samt presentera förslag på hur sektorns robusthet kan stärkas.

Fokus i analysen låg på sektorns beroende till el, drivmedel, elektronisk kommunikation, samt kommunalteknisk försörjning. Projektets resultat sammanfattades i rapporten *Riskbild Stockholm - Nulägesanalys av den finansiella sektorns beroende till infrastrukturen i Stockholmsområdet*. Resultatet pekade på hot, sårbarheter samt åtgärdsförslag kopplat till ovan nämnda infrastruktur. Utöver huvudrapporten tog arbetsgruppen även fram en rapport med beskrivning och prioritering av de förslag på robusthetshöjande åtgärder som identifierats i nulägesanalysen.

Avslutningsvis genomfördes en intervjuundersökning i syfte att validera identifierade åtgärdsförslag genom att komplettera med fakta, synpunkter och önskemål från de finansiella aktörerna.

Mot bakgrund av rapporten inledde arbetsgruppen senare arbetet med utvecklingen av rapporten *Vägledning för robust elektronisk kommunikation inom finansiell sektor*.

Vägledning för robust elektronisk kommunikation inom finansiell sektor

Bland annat inom arbetet med "Riskbild Stockholm" identifierades att många finansiella aktörer upplevde ett behov av stöd vid kravställning gällande elektronisk kommunikation. Med utgångspunkt i detta togs *Vägledning för robust elektronisk kommunikation inom finansiell sektor* fram under 2012.

Syftet med denna vägledning var att tillhandahålla ett stöd till finansiella aktörer i kravställning vid anskaffning och förvaltning av elektronisk kommunikation. Vägledningen fokuserade bland annat på genomförande av beroendeanalys för att skapa ett behovsunderlag, men även val av anslutningsform samt kravställning av tillgänglighet och service. Vägledningen

innehåller många tips och checklistor, i syfte att ge praktiskt stöd vid kravställning gällande elektronisk kommunikation. Vägledningen presenterades även vid ett seminarium under hösten 2012, där även Post- och Telestyrelsen informerade om sitt arbete för robust elektronisk kommunikation.

AG Grundläggande säkerhetsnivåer

AG GSN har i huvudsak arbetat med att utreda möjligheten till att ta fram grundläggande säkerhetsnivåer för samhällsviktiga finansiella tjänster.

Förstudie - Utveckling av grundläggande säkerhetsnivåer i den finansiella sektorn

Utifrån Krisberedskapsmyndighetens (KBM) arbete med grundläggande säkerhetsnivåer (GSN), arbetade arbetsgruppen under perioden oktober 2008 – mars 2009 med en förstudie vars syfte vara att ligga till grund för en strategi för arbete med GSN inom finansiell sektor. GSN handlar förenklat om att fastställa miniminivåer avseende möjligheten att leverera en samhällsviktig verksamhet i en krissituation. Syftet med projektet var att möjliggöra identifiering och förankring av GSN i sektorn.

Tre övergripande tjänsteområden ansågs som relevanta som utgångspunkt för det fortsatta arbetet - Betala och överföra (för privatpersoner, organisationer¹ och staten²), Låna (för organisationer), samt Tillgång till konto (för privatpersoner).

Förstudien visade på att det kan finnas en nytta med grundläggande säkerhetsnivåer för finansiella tjänster. I studien lyftes det bland annat att det kan vara bra för den finansiella sektorns aktörer att ha en gemensam nivå att basera sin kontinuitetsplanering på och att GSN kan användas för kravställning mot andra sektorer som finanssektorn är beroende av. Förstudien visade även att GSN bör utformas som frivilliga branschöverenskommelser avseende avbrottstider för kunder, snarare än detaljerade lagkrav på samtliga finansiella aktörer.

Studie av GSN för finansiella tjänster

Under perioden 2011 – 2013 genomfördes studien av GSN för finansiella tjänster för de tre områden som identifierats i förstudien; betalningar, tillgång till konto och kreditgivning. Dessutom inkluderades även området teckna försäkring i studien. Arbetet genomfördes för respektive finansiell tjänst i tre steg; faktainsamling, analys och ställningstagande. Faktainsamlingen utgick i första hand från befintlig reglering och annan dokumentation. Därefter genomfördes analysen, i samarbete med referensgrupper eller genom kompletterande intervjuer. Ställningstagandena, i form av förslag på GSN, gjordes därefter av arbetsgruppen.

Resultatet visade att GSN för tjänsten betalning bör fastställas till en bankdag baserat på bestämmelserna i betaltjänstlagen. Motsvarande GSN för tjänsten tillgång till bankkonto föreslogs vara 24 timmar. Slutsatser kring kreditgivning och teckna försäkring var att dessa inte bör tilldelas GSN.

¹ Företag och myndigheter.

² Syftar i detta sammanhang på staten och dess uppgifter på en övergripande nivå, inte enskilda myndigheter.

FSPOS strategiska plan för åren 2012-2017

Under hösten 2011 inleddes arbetet med att ta fram en strategisk plan för 2012-2017. Innehållet i den strategiska planen tar sin utgångspunkt i resultatet av en strategiworkshop som FSPOS genomförde under hösten 2011 samt efterföljande arbete under vintern och våren 2012. Deltagare på workshopen var FSPOS styrelse, ordförandena i respektive arbetsgrupp samt FSPOS kanslifunktion. Syftet med denna workshop var även att se över FSPOS vision och verksamhetsidé.

Som ett resultat av arbetet formulerades den nya visionen att **samhällsviktiga finansiella tjänster alltid fungerar** samt verksamhetsidén att **FSPOS ska stärka den finansiella infrastrukturen genom att samverka, öva, kartlägga och dela information och på så sätt värna sektorn och samhället**. Vidare identifierades fem fokusområden för FSPOS: Riskanalys, Kontinuitetssäkring, Internationella kontakter, Informationsdelning och Övning. För vart och ett av dessa fokusområden fastställdes även målsättning till 2015 samt FSPOS önskade position 2017.

Som ett resultat av strategiarbetet och efterföljande beslut, diskuterade styrelsen under hösten 2012 hur organisationen av FSPOS skulle kunna utvecklas, i syfte att på ett effektivt sätt ta sig an de kommande arbetsuppgifterna. Mot bakgrund av visionen, **att samhällsviktiga finansiella tjänster alltid fungerar**, konstaterade styrelsen att FSPOS arbete i grunden handlar om kontinuitetssäkring av de finansiella tjänsterna. I september 2012 beslutade styrelsen att bilda en ny arbetsgrupp, AG Kontinuitetssäkring, som skulle ta hand om de områden som AG BET, AG KI och AG GSN arbetade med. Den nya arbetsgruppen skulle också arbeta med riskanalys och omvärldsbevakning samt ansvara för informationsdelning mellan de i FSPOS deltagande organisationerna.

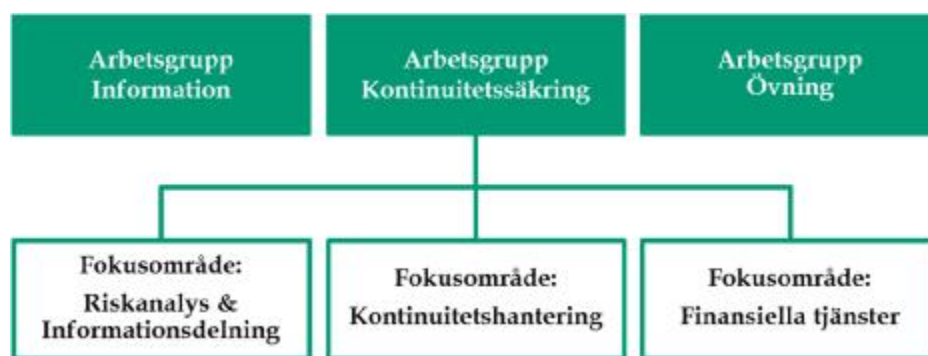
Den nya organisationen inom FSPOS består därmed av följande arbetsgrupper:

- AG Kontinuitetssäkring (AG KON), ordförande Pär Karlsson, Riksbanken
- AG Information (AG INFO), ordförande Ann-Leena Mikiver, Riksbanken
- AG Övning (AG ÖVN), ordförande Helena Engvall, SEB (from 2014)

Genomfört arbete 2013

I det följande redovisas en summering av de projekt som genomförts inom ramen för FSPOS nya arbets- och fokusgrupper från och med 2013 då den nya strukturen introducerades.

Som ett resultat av FSPOS strategiska arbete och identifierade fokusområden, blev fem arbetsgrupper till tre arbetsgrupper. FSPOS nuvarande organisationsstruktur (gällande från och med 2013) kan illustreras enligt följande³. Respektive arbetsgrupps arbete under 2013 sammanfattas i följande textavsnitt.

AG ÖVN

Under våren 2012 inleddes planeringsarbetet inför 2013 års samverkansövning. Formerna för övningen, scenario, samt utvärderingsupplägg utvecklades. Därutöver tog arbetsgruppen fram ett utbildningsmaterial för en övningsförberedande utbildning under hösten 2012.

Den primära målgruppen för FSPOS övningsverksamhet är de som tillhör det så kallade betalningsväsendets kärna. Målsättningen som uttrycktes i *FSPOS Övningsstrategi för åren 2012-2015* var att den primära målgruppen deltar vid minst två av de tre övningarna, och övriga målgrupper inom sektorn ska delta vid minst en av de tre övningarna.

Den första av övningarna genomfördes med elva centrala finansiella aktörer den 14 februari 2013. Övningen genomfördes i ett lärande syfte och fokus låg framförallt på att belysa aspekter som rörde gemensam lägesbild, samverkan och proaktiv informationsgivning.

Övningen utvärderades med utgångspunkt i information från såväl specifika utvärderare, som från övade organisationer och enskilda deltagare. Informationen samlades in genom såväl svarsformulär som dokumentation av genomförd samverkanskonferens inom ramen för övningen och en kortare utvärdering i direkt anslutning till övningen. Ett erfarenhetsseminarium genomfördes under maj 2013, för att förankra lärdomar, synpunkter och idéer som ingångsvärden till övningsrapporten och i förlängningen även till utformandet av framtida övningar.

Övningens genomförande och resultat av utvärderingen sammanfattades i en övningsrapport. Resultaten visade bland annat att den finansiella sektorn genom övningen stärkt sin förmåga att hantera avbrott och störningar i det centrala betalningssystemet. Därutöver formulerades flera

³ *Arbetet med planerade aktiviteter inom Fokusområde Finansiella tjänster bedrivs t.o.m. juni 2013 av tidigare AG Betalningsförmedling.*

förslag till åtgärder i syfte att stärka sektorns förmåga att hantera störningar och avbrott i det centrala betalningssystemet. Åtgärderna kopplades till de övergripande övningsmål som fastställts för övningen.

Avslutningsvis genomfördes under hösten 2013 ett seminarium där bland annat lärdomarna från 2013 års övning presenterades. Under seminariet blickades även framåt mot 2014 års samverkansövning.

AG INF

Arbetsgruppen har under 2013 arbetat med att utveckla Finanskartan, en webbplats med samlad information om det finansiella systemet och hur vi i Sverige arbetar för att hålla systemet stabilt. Finanskartan beskriver hur regeringen, myndigheterna och de finansiella företagen samverkar och vilka verktyg som används för att upprätthålla finansiell stabilitet – i normalläge och vid finansiell oro.

AG KON

Arbetsgruppen är uppdragsgivare till och styr ett antal fokusgrupper som tillsätts utifrån identifierade behov. Detta innebär att AG KON har till uppgift att samordna aktiviteter samt sammanställa och granska resultatet från det arbete som bedrivs i respektive fokusgrupp.

Uppdraget är att:

- löpande värdera behovet av samt föreslå och genomföra sektorgemensamma aktiviteter med syfte att stärka robustheten i den finansiella infrastrukturen,
- utföra riskanalys och utifrån denna föreslå och genomföra aktiviteter som underlättar en god kontinuitetshantering för FSPOS medlemmar, såväl enskilt som i samverkan, samt bidrar till en ökad robusthet för finansiella tjänster.

Arbetsgruppen startades under 2013 och tre fokusgrupper har etablerats; Risk, Kontinuitetshantering och Finansiella tjänster (Tidigare AG BET). AG KON tar initiativ till och samordnar aktiviteter samt sammanställer och granskar resultatet från det arbete som bedrivs i respektive fokusgrupp.

Under 2013 fokuserade arbetsgruppen framförallt på att utveckla den nya organisationsstrukturen, men även till att stödja och kvalitetssäkra fokusgruppernas resultat. Arbetsgruppen bedriver även omvärldsbevakning genom att deltagare vid gruppens möten informerar om och delar erfarenheter från händelser och aktiviteter som anknyter till FSPOS verksamhetsområde.

FG Riskanalys och informationsdelning

Fokusgruppen (FG Risk) fick under 2013 i uppdrag att utveckla ett systematiskt arbetssätt för hur FSPOS årligen kan arbeta med att beskriva risker, hot och sårbarheter i den finansiella infrastrukturen. Uppdraget syftade till att stödja FSPOS verksamhetsidé genom att utveckla ett systematiskt arbetssätt för sektorgemensam riskanalys samt hur denna information delas bland sektorns aktörer. Målsättningen med arbetssättet är att årligen kunna ta fram en rapport som

beskriver sektorns största risker, men även att ta fram förslag på nya aktiviteter inom FSPOS som identifierats i samband med utvecklingen riskanalysen.

Under 2013 genomfördes inledningsvis en förstudie i syfte att inhämta förslag till hur en sektorgemensam riskanalys skulle kunna genomföras. Mer konkret eftersträvade förstudien att identifiera lämplig arbetsprocess/metod, organisation och målgrupp, samt verktyg/system för att ta fram en riskbeskrivning. Förstudien baserades dels på resultatet av en workshop med fokusgruppen för Riskanalys och informationsdelning och dels på litteraturstudier.

Resultatet av 2013 års arbete var dokumentet **Årlig arbetsprocess för utveckling av rapporten FSPOS Riskbeskrivning**. Dokumentet innehåller en övergripande metodbeskrivning för hur risker samlas in från sektorns aktörer samt hur riskerna analyseras, bland annat med stöd av en kriteriemodell som utvecklats av FG Risk. Avslutningsvis beskrivs hur resultatet av analyserna delas med sektorn i stort och inom FSPOS.

FG Kontinuitetshantering

FG Kontinuitetshantering fick under 2013 i uppdrag att utveckla en vägledning för kontinuitetshantering. Behovet av stöd inom kontinuitetshantering hade tidigare identifierats inom två av FSPOS arbetsgrupper, AG Kritisk Infrastruktur och AG Grundläggande Säkerhetsnivåer, där aktörer i finansiella sektorn har efterfrågat en tydlig och praktisk vägledning. Därutöver konstaterades att aktuella standarder inom området hittills gett relativt lite praktiskt stöd vid genomförande.

Inledningsvis genomfördes en förstudie i syfte att identifiera sektorns behov inom kontinuitetshantering och för att hämta inspiration och goda exempel. Förstudien genomfördes dels genom en workshop med fokusgruppens medlemmar, dels genom en intervjustudie, men även genom en litteraturstudie av befintliga vägledningar/krav/avtal/metodbeskrivningar.

Resultatet av 2013 års arbete var en omfattande vägledning som steg-för-steg beskriver metod för kontinuitetshantering. Vägledningen innehåller många praktiska exempel, mallar och checklistor, i syfte att fokusera på aktörernas faktiska genomförande. Vägledningen presenterades vid ett seminarium under hösten 2013.

FG Finansiella tjänster

FSPOS Fokusgrupp Finansiella Tjänster (tidigare AG-BET) identifierade under 2013 ett behov av att sammanställa viktiga betalningsrelaterade händelser som inträffar under ett kalenderår. Detta behov ledde till en utredning vars resultat sammanställdes i **Svensk Betalningskalender 2014**.

Kalendern syftar till att sprida kunskap och skapa samsyn bland sektorns aktörer över vilka viktiga betalningsrelaterade händelser som inträffar under året och när de inträffar. Tanken är att personer inom de organisationer som ingår i finanssektorn ska kunna använda betalningskalendern för att föra diskussioner utifrån en gemensam grund. Denna information kan bl.a. vara till nytta vid störningar i RIX och för planering av övningar. Organisationerna ska även kunna använda materialet för att utbilda i de händelser som inträffar inom systemet.

Avslutande reflektioner

Detta avsnitt innehåller avslutande reflektioner från Kai Barvell FSPOS styrelseordförande 2009- juni 2014, Leif Trogen vice ordförande, samt Mats Wallinder, FSPOS styrelseordförande från juni 2014.

FSPOS har idag en given plats och viktig roll i att bedriva olika typer av projekt och insatser som bidrar till att stärka den finansiella infrastrukturen i Sverige. En viktig framgångsfaktor i den positiva utveckling som skett av FSPOS under de senaste åren har varit frivilligheten, där deltagandet i dem olika arbets- och fokusgrupperna har varit styrt av enskilda individers vilja och engagemang stöttade av sina respektive organisationer. Förhoppningsvis är detta något som kan fortsätta även framöver. Alltför reglerade krav på samverkan i framtiden skulle kunna innebära att en del av det goda samarbetet går förlorat.

Resultatet av FSPOS arbete och dess nuvarande status är något som har växt fram under lång tid. Nyckeln till framgång har bland annat varit medlemmarnas engagemang och drivkraft, men även ledarskapet i de olika arbetsgrupperna bör framhållas. Det faktum att FSPOS har arbetat utefter en tydlig vision och målbild och tydliga planer förankrade på högsta nivå har även det varit avgörande faktorer för att skapa struktur och riktning. I och med att befintliga målsättningar endast sträcker sig till 2015 börjar det bli dags att inleda ett nytt strategiarbete. Detta arbete kan baseras på den struktur som togs fram senast. Sett till de aktiviteter som inte riktigt genomförts enligt plan, bör exempelvis den internationella utblicken framöver tillåtas få större tyngd samt att FSOS roll i händelse av en allvarlig kris i tydliggörs.

Vår förhoppning är att FSPOS ska fortsätta utvecklas positivt och att forumet kommer ha en fortsatt stor relevans. Riksbankens förväntade nya roll, som ansvarig för samordning av krisberedskapen i det centrala betalningssystemet, är en faktor som FSPOS kommer att behöva förhålla sig till men som inte bör påverka det faktum att FSPOS har en given roll som motor i den finansiella sektorns privat-offentliga samverkan.

Bilaga 1 – Deltagande organisationer i FSPOS styrelse och arbetsgrupper

FSPOS styrelse

Bankföreningen

Bankgirot

Euroclear Sweden

Finansinspektionen

Försäkringskassan

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap

Nasdaq OMX

Riksbanken

Riksgäldskontoret

Sparbankernas riksförbund

Svensk Försäkring

Svenska Fondhandlareföreningen

Swedbank

Arbetsgrupp Information

Bankföreningen

Bankgirot

Danske Bank

Finansinspektionen

Handelsbanken

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap

Nordea

Riksbanken

Riksgäldskontoret

SEB

Sparbankernas riksförbund

Svensk Försäkring

Swedbank

Arbetsgrupp Kontinuitetssäkring

Finansinspektionen

Riksbanken

Riksgäldskontoret

Skandia

Svensk Försäkring

Swedbank

Arbetsgrupp Övning

Euroclear Sweden

Finansinspektionen

Försäkringskassan

Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap

Riksbanken

Riksgäldskontoret

SEB

Svensk Försäkring

Trygg-Hansa